І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237 УНС: HEnderson 5-8740 Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXV. Ч. 248. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 26-го ГРУДНЯ 1958 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, DECEMBER 26, 1958 No. 248. VOL. LXV.

МИ НЕ ХОЧЕМО ВІЙНИ — ЗАЯВЛЯЄ ПРЕЗИДЕНТ В РІЗДВЯНОМУ ЗВЕРНЕННІ ДО НАРОДІВ СВІТУ

През. Айзенгавер промовляє

Вашингтон. — Безпосередньо перед запаленням світел на різдвяній ялинці, поставленій в парку біля Білого Дому, президент Айзенгавер передав через радіо і телевізію своє Різдвяне Звернення до американської нації і до всіх народів світу. Слова євангелії про „мир на Землі і про добру волю супроти людей" є не тільки ідеалом самого Християнства, які теж їх не можна обмежувати до самого американського народу чи й населення вільного світу — ствердив Президент. Ці слова є глибокою внутрішньою потребою всіх людей, універсальним божеським полум'ям, що освічує душі людскости. Виходячи із цих урочистих стверджень, през. Айзенгавер заявив, що З'єдинені Держави Америки й американський уряд не бажають війни, але хочуть наполегливо працювати, щоб євангельські слова про мир на землі і про мир для людей доброї волі стали дійсністю для цілого людства. Народ З'єдинених Держав Америки не хоче нікого поневолювати ані встановляти своєї контролі над ніякою іншою державою або народом. Працю для миру вважають З'єдинені Держави Америки не тільки своєю національною честю, але і своїм священним обов'язком і тому теж вони готові завжди вітати і приймати кожну поважну і чесну пропозицію для вирівнання міжнародних розбіжностей. Наприкінці свого звернення — запалюючи світла на ялинці — Президент висловив побажання, щоб темрява, яка огорнула сьогодні світ, роз'яснилась світлом взаємнозрозуміння і співпраці між усіма народами, які щиро бажатимуть миру в новий рік, що надходить. Водночас із цим Президент передав побажання веселих свят і щасливого нового року усім чоловікам, жінкам і дітям Америки і всім людям у світі.

Будують бомбовик із твердим пальним

Вашингтон. — Секретар летунства Джеймс Г. Даглес заявив, що американське летунство будує бомбовик Б-70, який послуговуватиметься буде не плинним а твердим пальним. Цього типу літак буде вужитий за 3 до 5 років скорше, як бомбовик, поруШуваний атомовою енергією. Цей бомбовик Б-70 повинен бути готовий вже за два-три роки, і він повинен летіти зі швидкістю 2.000 миль на годину. Коли він буде готовий, тоді безпосрохенним стане бомбовик Б-52, який є тепер найшвидшим бомбовиком. Дехто гадає, що цей літак із твердим пальним буде кращий навіть за атомовий літак. Атомовий літак повинен мати не тільки якнайбільшу швидкість і засяг, але він повинен забезпечувати свою залогу проти радіяції, — сказав секретар летунства Г. Даглес.

Крайовий Комітет за Дійовий Конгрес хвалить Рокефеллера і глузує з Ніксона

Вашингтон. — Крайовий Комітет за Дійовий Конгрес устами дорадника Моріса Розенблата заявив, що новообраний губернатор Ню Йорку Нелсон Рокефеллер є „людиною, потрібною в політичній необхідності", яка „виконує визвольний сплив на кожного". Одночасно Розенблат глузував із віце-президента Ричарда М. Ніксона „який доніс „прапор модернізму" між республіканцями, але тепер той прапор мусів передати Рокефеллерові. В цій заяві говориться про те „що важко буде Ніксонові знову висунутися на перше місце між республікан я ми. Крайовий Комітет за Дійовий Конгрес, — це має бути ніби то нетральна організація, яка, згідно з її заявами, „підтримує тих кандидатів до Конгресу, які мають кваліфікації й здібності до праці в Конгресі". Під час останніх виборів цей комітет зібрав був 150,00 дол. на виборчу кампанію, яку був розділив між 13 демократичних і 4 республіканських кандидатів. Розенблат сказав таке про вислід листопадових виборів: „Ми зовсім не думаємо, що демократи так виграли останні вибори, як республіканці їх програли".

Летунство твердить, що воно не має літаючих тарілок

Вашингтон. — Виконний офіцер в уряді секретаря летунства майор Лоренс Текер заявив, що твердження нюарського щоденника „Ди Стар Леджер" про те, що летунство „ловило" було одну або навіть дві літаючі тарілки, — є чистою нісенітницею. Майор Текер сказав: „Дозвольте мені вам заявити, що ми ніколи не мали і не маємо літаючої тарілки". Він також заперечив вістку про те, що ніби то летунство заарештувало продукцію своєї власної літаючої тарілки. Представник секретаря летунства заявив, що він зізнавав в сенатській постійній слідчій підкомісії, очолюваній сенатором МекКлелленом про ці тарілки, але він мир тоді сказати сенаторові, що всі „свідоцтва" про літаючі тарілки виявилися такими, що „немає основи вірити в існування чогось подібного". Інший старшина летунства, майор Доналд Кійгу заявив, що летунство не скриває жадних вісток про літаючі тарілки, бо немає до цього жадної причини.

Кошти прожитку в листопаді збільшилися на 0.2 відсотка

Вашингтон. — Статистичні бюра департаментів праці й торгівлі повідомляють, що кошти прожитку в місяці листопаді ц. р. збільшилися в порівнянні з жовтнем ц. р. на 0.2 відсотка і становили 123.9 відсотка, це значить на 23.9 більше від пересічних цін на консумпційні товари в роках 1947-1949. Листопадові кошти прожитку рівняються рекордовим цінам із липня ц. р. і є на 2 відсотки більші в порівнянні з листопадом 1957 року. Одночасно повідомляють, що заробітні платні робітників збільшилися до рекордової висоти, а в зв'язку з цим збільшилася і купівельна сила фабричних робітників. Це сталося внаслідок збільшення платні від годинн праці і збільшення тижневого числа годин праці. Фабричний робітник із трьома членами родини пересічно заробляє в тижні на чисто 78.41 доляра, а самотній — 70.93 доляра. Комісар від статистики в департаменті праці Івен Клег твердить, що збільшення коштів прожитку мало вплив те, що подорожчали нові моделі авт із 1959 року. Харчі і газоліна подешевшали в листопаді. Внаслідок збільшення коштів прожитку коло одного мільйона робітників в сталевому, алюмінієвому й м'ясному промислах дістануть збільшення на один цент від години праці заробітної платні, згідно з договором про автоматичну регуляцію заробітків залежно від коштів прожитку.

Гувер повідомляє про збільшення числа злочинців

Вашингтон. — Голова Федерального Бюра Інвестигації Едгар Гувер у своєму звіті генеральному прокуророві Вільямові П. Роджерсові ствердив, що в цьому році число більших злочинів поважно збільшилося. Найбільше збільшилось число злочинів у відношенні до банків. В цьому році, згідно з підрахунками Гувера, число нападів на банки, вломів і крадіжок збільшилося на 30 відсотків в порівнянні з 1957-им роком. Число присвоювання собі банкових грошей та різних неправильностей в банках збільшилося на 5 відсотків. В 1957 році всх засудів за ці злочини було 11,368, а в цьому році число збільшилося на 300. В цьому році знайдено 17,000 вкрадених авт, які були перевезені з одного стейту до іншого. Велике число автоводіїв було вбите тими злочинцями, які просилися, щоб їх підвезти на автострадах.

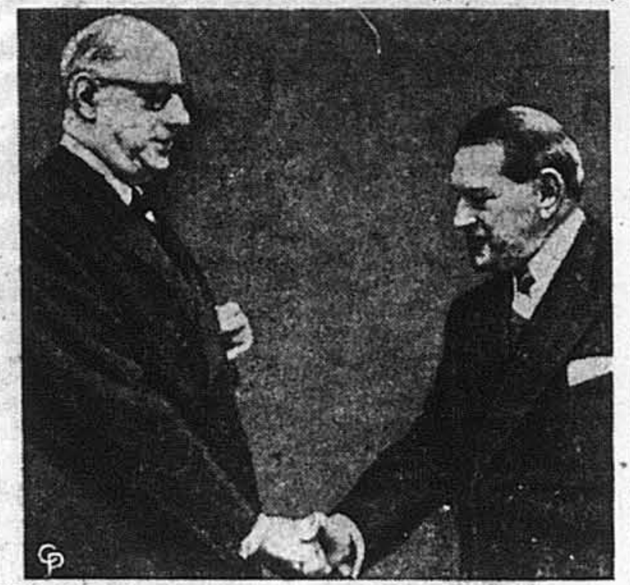
Сенатор Г. Александер Смит виїжджає на Близький і Далекий Схід

Принстон, Н. Дж. — 77-річний республіканський сенатор Г. Александер Смит, який не старався про перевибір в останніх виборах із новим роком почне свою нову кар'єру — дорадника Президента і державного департаменту в справах закордонної політики. Вже в лютому 1959 року він виїде на Близький Схід, що там конферувати з представниками тих країн, які є нетральними в теперішній холодній війні. Пізніше він виїде на Далекий Схід із тією самою ціллю. Сенатор Смит є проти визнання комуністичного Китаю. „Коли визнаємо червоний Китай, — каже він, — то ми втратимо всю Азію" — Сенатор Смит вповні підтримує закордонну політику уряду президента Айзенгавера ,але у внутрішніх справах він є більшим консерватистом — як Президент.

Й. Лисогір обраний на голову Господарської Ради УКК

Ню Йорк. — Минулої п'ятниці, 19-го грудня, відбулися у приміщенні УКК перші наради створеної недавно при Українському Конгресовому Комітеті Господарської Ради, на яких на голову тієї Ради був обраний п. Йосип Лисогір, заст. гол. предсідника УНСоюзу та один з віце-президентів УКК. Крім нього до управи були обрані: дир. Іван Порітко і адв. Юрій Волинець — заступники голови, п. Ярослав Пастушенко — секретар та інж. Роман Раковський — скарбник.

ТЕПЕРІШНІЙ І МАЙБУТНІЙ ПРЕЗИДЕНТИ ФРАНЦІЇ

Новообраний президент Французької Республіки Шарль де Голь прощається з теперішнім президентом Франції Рене Коті після спільного обіду в Елізейському палаці в Парижі. Своє урядування має передати Коті де Голеві дня 8 січня 1959 року. Після інавгурації на уряд президента де Голь приїде у відвідини до ЗДА і буде гостем през. Айзенгавера.

Папа закликає світ до чуйности щодо комунізму

Рим. — Папа Іван XXIII закликав у свому Різдвяному зверненні до збереження світового миру, але водночас перестеріг перед небезпеками, які грозять від атеїстичного комунізму. Він підкреслив потребу бути чуйним супроти затій „ворогів Бога". Папа назвав нехіть людей підпорядковуватися ласці Господній у єдності і мирі — найстрашнішою небезпекою в історії людства. У багатьох частинах світу затулені вуха; найсвятіші поняття здушено там і винищено. „Людям доброї волі не будемо пригадувати нещастя війни і нещастя, але мусимо залишатися чуйними, щоб протоставитися тим, які є ворогами Бога" — заявив буквально Папа. Він звернув увагу, що навіть при лагідному підході і при бажанні виправдання, годі заперечувати, що атеїзм і матеріялізм зробили великі спустошення. „Панує невільництво думки і праці у поважній частині людства". У зв'язку з цим Папа порівняв нинішні відносини у світі, з очевидним натяком на міжнародний комунізм, до заколоту, який існував у біблійній Вавилонській вежі. „У деяких країнах світу будується сьогодні подібні Вавилонські вежі, але вони докладно так само скінчаться, як скінчилася ота перша Вавилонська вежа". „Багато людей плекають ілюзії, але вони закінчаться катастрофою. Тільки єдність і тверді основи Апостольської Правди та християнського братерства всилі відвернути небезпеки, що загрожують світові". За іменем Папа назвав тільки одну країну — комуністичний Китай, де Церква „знаходиться в „найбільшій небезпеці". Щодо інших країн за залізною заслоною, то Папа зазначив, що тамошні події настільки всім відомі, що їх зайво пригадувати їх. — Звернення Папи охоплює 2 500 слів. Формально воно становить відповідь на Різдвяні бажання, що їх у вівторок 23 ц. м. склала Папі Святіша Колегія кардиналів. Папа виголосив своє звернення італійською мовою. Ватиканська радіовисильня передаватиме його в 30-х мовах, також за залізну заслону.

За Ірак змагаються впливи комуністів і арабських націоналістів

Багдад. В Іраку панує стан перманентного н а п р у ж е н н я, в якому прем'єр Абдель Карім Кассем зберігає зовнішній спокій, втримуючи на вулицях міст військові стежі та правлячи по-диктаторськи, з припиненням важности конституції і розв'язанням всіх політичних партій. За переконанням всіх закордонних обсерваторів в Іраку, змагаються там за впливи дві течії: фінансовані і керовані Москвою комуністи та фінансовані й керовані з Каїро арабські націоналісти. Прем'єр Кассем н е д о в і р л и в о ставиться до Об'єднаної Арабської Республіки, яку підозріває у замірі включити Ірак до свого складу, як одну з підлеглих провінцій. Тому він радо приймав підтримку збоку комуністів і за це признав їм місця у свому уряді, зокрема портфелі міністрів економії і освіти. Комуністи використовують протекцію збоку прем'єра і здобувають щораз то більші впливи. Таким чином — приходять до висновку коментатори — західня дипломатія, яка протиділа амбітним планам президента Нассера, тепер опинилась ніби на одній лінії з Нассером, лякаючись перемоги в Іраку комунізму. Ця парадоксальна ситуація виявилась яскраво у зв'язку з бурхливою демонстрацією, що її уладили комуністи в Багдаді у зв'язку з приїздом туди американського асистента державного секретаря Вільяма Равнтрі. Уряд Іраку перепросив його та відпекався демонстрантів.

Німецькі комуністи обурюються „торгом німецькими землями"

Берлін. — Американський меморіял, пересланий Москві з пригадкою історичних подій, які довели були до четвероджерованого правління в Берліні, схвилював східньонімецьких комуністів. У тому меморіялі пригадано, що американський сектор у західному Берліні постав після того, як американці погодились на відтягнення своїх військ із Саксонії і Турингії, що їх зайняли були швидше, ніж це зробили совєтські війська. Східньо - німецький офіційний орган „Носс Дойчлянд" називає „цинічною" твердження а м е р и к а н с ь к о г о уряду, що перебування американського гарнізону в західньому Берліні спирається на правно - формальних а к т а х, визнаних Совєтами, та дуже обурюється натяком у тому меморіялі, що коли Совєти зголошують претенсії до Берліну, то Америка могла б зголоситися такі самі претенсії до тих теренів Німеччини, що їх займали були американські війська та які тепер знаходяться під комуно - німецьким режимом. „Нойс Дойчлянд" твердить, що ніщо не може не рішити рішенню, що сподіваються мир у західню Німеччину в західному Берліном буде передані Совєтами східньо - німецьким „суверенним" властям.

НАССЕР ТАВРУЄ КОМУНІСТИЧНІ ІНТРИГИ НА СЕРЕДНЬОМУ СХОДІ

Каїро. — Президент Об'єднаної Арабської Республіки Гамаль Абдель Нассер упертше свою велику публічну промову присвятив майже виключно комунізмові, гостро таврувочи його за його інтриги на Середньому Сході та ставлючи на одну дошку з „імперіялізмом і сіонізмом". Нассер виголосив свою промову в Порт Саїді у минулий вівторок 23 грудня ц.р., перед величезною масою народу, використавши, як притоку до свого виступу, дворічні роковини відступу англійців і французів після їхнього воєнного наскоку на Єгипет. „Комуністична партія в Сирії протиставилась об'єднан н ю Сирії з Єгиптом — казав Нассер — бо ця партія побачила, що вона втратить тоді свої шанси. Однак комуністи не були всилі перемогти арабський націоналізм. Реакційні і комуністичні сили спільно діяли проти об'єднання наших двох арабських країн, але були примушені відступити перед націоналізмом. Ці сили ніколи не здобудуть проводу в нашому народі". Нассер таврував далі „капіталізм і феодалізм" і твердив, що араби мають „свою власну соціяльну ідеологію, яка відповідає релігії їхньої батьківщини". Зрештою, заявив Нассер, Об'єднана Арабська Республіка не приєднається до нйодного з існуючих військово-політичних бльоків. У цій своїй політиці невтральности З'єдинена Арабська Республіка — твердив Нассер — має поважні політичні успіхи. Прийшло з'єднання Єгипту і Сирії, заламався Багдадський пакт, а націоналізм і упромисловлення краю зробили поважні поступи. — Виступ президента Нассера проти комуністів стоїть у зв'язку — за першими пресовими коментарями — зі зростом комуністичних впливів в Іраку, де комуністи підтримують тамошнього прем'єра Кассема проти спроб Об'єднаної Арабської Республіки тісніше зв'язати Ірак з політикою Нассера.

Москва готова до переговорів про безпеку Европи

Москва. — Совєтський уряд проголосив через офіційну агенцію ТАСС готовість до переговорів про „безпеку Европи", під умовою, що західні держави не ставитимуть справи об'єднання Німеччини на першому місці. Водночас Совєти зробили заклик західнім державам, що вони — мовляв — „не зробили до цього часу ніяких „конструктивних пропозицій" щодо відпруження міжнародної ситуації. У заяві ТАСС-а з вівторка 23 грудня ц.р. підкреслюється, що не існує ніяких непоборних труднощів, щоб осягнути згоду щодо безпеки Европи, якщо західні держави не ставили б за передумову для цього об'єднання Німеччини. Коли б західні держави відступили від тієї своєї вимоги, то — говориться буквально в совєтському повідомленні — „Совєтський Союз готов засісти з іншими зaінтересованими державами за стіл до переговорів, щоби обміркувати спірні справи. Совєтський Союз притримується своєї миролюбної політики і буде продовжувати заходи, щоби закінчити холодну війну у світі, припинити перегони у зброєнні, заборонити ядрові роди зброї та спряти співпраці між народами". Цією своєю заявою — згідно з першими західніми пресовими коментарями — Совєти відкинули останню пропозицію держав НАТО щодо об'єднання Німеччини на базі вільних виборів, але з запевненням Совєтам гарантій проти відродження німецького мілітаризму. Однак водночас Совєти, очевидячки, не хочуть затіскувати дверей до можливостей переговорів і їм треба пояснити зворот, що „не існує непоборних труднощів", щоб осягнути порозуміння.

Югославія дістала допомогу від ЗДА

Београд. — Американський амбасадор у Београді Чарлз Ранкін і югославський віцеміністер закордонних справ Богдан Црнобрнія підписали договір, за яким американський уряд признав Югославії нову допомогу у висоті $95 мільйонів, що їх Югославія дістане в товарах, головно в харчах. Зокрема, Югославія має дістати 900,000 тонн пшениці, 27,000 тонн бавовни, 30,000 тонн харчової олії і 10,000 тонн гороху. Всі ці харчі Америка дасть із своїх державних харчових запасів. Югославський диктатор Тіто і його міністер закордонних справ Коча Попович знаходяться тепер у подорожі по Далекому і Середньому Сході, із Індонезією, як першим етапом.

КОМУНІСТИЧНИЙ КИТАЙ ПІДТРИМУЄ МОСКВУ ЩОДО БЕРЛІНУ

Пейпінг. — Комуно - китайський уряд проголосив через радіо в Пейпінгу свою повну підтримку для совєтської політики в справі Берліну. Китайські комуністи облудно заявляють, що „поділений Берлін повинен вернутись в цілості до німецького народу", утотожнюючи німецький нарід з німецькою комуністичною партією, яка на терені західнього Берліну виявляє свою „силу", зібравши 1.9% голосів у виборах цього місяця.

В АМЕРИЦІ

● 15-річний Джек Дермотт із Ст. Луїсу, Міссурі, вчащає до школи разом з прирученою вороною, яка вже знає, де знаходиться школа, і летить перед хлопцем до неї. Там ворона сідає на підвіконні і чекає, поки її не впустять у клясу. Не раз вона спричиняла ш к о л я р а м клопоти, вкрадаючи у них олівці. А якось украла зшиток свого опікуна. Кожного ранку ворона будить Джека, стукаючи дзьобом у шибку вікна.

● Том Різон із Далласу, Тексас, має 109 років. У березні цього року він захворів на нирки і лікарі заборонили йому їсти солоні страви, також і хліб, проти чого він бунтується, кажучи, що „лікарі хочуть із нього зробити старика". Він народився 1849 року, добре бачить і читає без окулярів, живе сам, бо його жінка померла в 1904 році. Курити він покинув 9 років тому.

● Славний італійський кравець Анджельо Літріко, прибувши з Риму до Вашінґтону, привіз особисто подарунок президентові Айзенгаверові кашмировий гольфовий жакет та плащ „вікуна". Але, довідавшись про аферу з плащем „вікуна" у зв'язку з бувшим дорадником Білого Дому Шерманом Адамсом, рішив цю справу полагодити через італійську амбасаду. Амбасадор погодився передати президентові тільки кашмировий жакет. Кравець нічого не чув в Римі про Голдфайна, і не знав що „вікуна" в столиці ЗДА стала „радіоактивною".

● 17-го грудня 1903 року брати Райти у Північній Кароліні вперше піднеслися вгору літаком — літальним апаратом, тяжчим за повітря, започаткувавши тим епоху летів повітряними просторами, хоч їхній примітивний літак протримався у повітрі всього лише 12 секунд. Тепер джетові літаки летять із швидкістю в два рази більше від швидкости звуку, а ракета „Атляс" літає довкола Землі, надаючи голос Президента до всіх частин світу. Чи буде через 50 років?

● Демократичний губернатор стейту Мейн Едмунд С. Москі привітав третю донечку, яку породила його дружина. Новонароджену названо Мартою. Едмунд С. Москі має вже дві доньки, 8-річну Еллер та 2-річну Меллінду, і 9-річного Стівена.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● Літературний вечір присвячений пам'яті Леоніда Мосендза влаштовує Літературно-Мистецький Клюб у Ню Йорку в п'ятницю, дня 26 грудня ц.р. о год. 8-ій веч. У програмі вечора виступлять з доповідями Євген Маланюк і Богдан Кравців і твори Л. Мосендза читатимуть дир. Йосип Гірняк і п-на Романа Данищ.

● Вечір спогадів Галини Журби про літературний Київ 1917—1920 рр. відбудеться в суботу 27 грудня ц. р., о 6-ій год. веч., заходом Об'єднання Українських Письменників „Слово" в залі Українського Інституту Америки в Ню Йорку. З своїми спогадами із життя і розповідь про свої зустрічі з Миколою Шаповалом, М. Зеровим, М. Рильським, А. Ніковським, М. Вороним, О. Олесем, Вол. Свідзинським, Юрієм Нарбутом і П. Тичиною.

● Веч. о. Марко Романович, ЧСВВ, професор богословія й основник та перший редактор католицького журналу „Світло", помер дня 8 грудня ц. р. у Гримсбі, Онт. в Канаді.

● 60-річчя з дня народження і 35-річчя наукової праці проф. д-ра Євгена Вертипороха, голови НТШ в Канаді, відзначено в суботу, дня 6-го грудня ц. р., прийняттям в Домі Просвіти в Торонті, в якому взяли участь члени НТШ — Канада та представники українських громадських установ й організацій. Господарем прийняття був д-р С. Росоха, доповідь про наукову й громадську діяльність ювіляра прочитав проф. С. Килимник. Були численні усні та письмові привітання. Проф. д-р Є. Вертипорох викладає хемію в Інституті Технології Райєрсона.

● Як повідомляє варшавське україномовне „Наше Слово" (ч. 46 з 16 листопада ц. р.), бібліотека та читальня колишньої Перемиської Греко-Католицької Єпархії переховуються тепер в бібліотеці Люблінського католицького університету.

У СВІТІ

● Західній Берлін дістав від Західньої Німеччини допомогу у висоті 60 мільйонів долярів у формі замовлень на різні промислові продукти. Це має не тільки дати змогу західньоберлінському промислові працювати з непослабленою напругою, але й допомогти зберегти в Берліні атмосферу стабільности.

● Румунський князь Карло рішив одружитися з багатою американкою Джоен Вільямс з Ню Йорку, що має дядька мільйонера. Вінчання відбудеться в лютому 1959 р. у Парижі. Погодіб, румунський король Карло мав в часі абдикації в 14-ох закордонних банках круглих 90 мільйонів долярів. Князь Карло процесується за ці гроші. Голляндія і Франція визнали його княжий титул і це облегшить йому підняти гроші з батька, кол. короля Михайла, з цих країн.

● Із в'язниці в Кадізі, в Еспанії, втекли чотири в'язні. На шляху за містом вони зупинили авто американського коммодоре Вільяма Роджерса, який їхав з дружиною та двома дітьми і звеліли везти себе в указаному ними напрямі. Після 5 годин їзди забрали в американців усю готівку, годинники та перстені, висадили їх у безлюдній околиці й продовжували втечу. Однак поліція перехопила їх. У перестрілці всі чотири згинули.

● До Гонг Конгу, по дорозі до ЗДА, прибув із Китаю колишній американський вояк 31-річний Ричард О. Корден, який після Корейської війни волів залишитись в комуністичному Китаї. Там студіював він в університеті старокитайську літературу, але водночас мусів працювати фізично. Ричард Корден все ще повторює комуністичні теревені про „бактеріологічну війну", яку нібито ЗДА вели в Кореї, і називає „примусову працю в Америці". Це вже десятий перевертень з Китаю, що вертає до ЗДА. Один помер в Китаї, а ще 10 перебувають там.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$ 12.00	One year	$ 12.00
На пів року	6.25	Six months	6.25
На три місяці	3.25	Three months	3.25

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЄДНІСТЬ ЗАХОДУ

Здоровий глузд, розум, що керує людськими діями, наказує в політиці дивитись на всі внутрішні розбіжності, як на проминальні непорозуміння, і зберігати єдність фронту в обличчі спільної загрози збоку дійсного ворога. Таким чином, на протязі яких десяти років, відколи існує Організація Північно-Атлантійського оборонного пакту, відома під популярною назвою НАТО (від 18 березня 1949), найприкріші спори між її членами не були всилі захитати їхньої організаційної і духової спосности. У міжчасі між ЗДА й Англією з одного боку і Францією з другого були поважні дисонанси, коли Франція провалила була первісний пакт Европейської оборонної спільноти, що передбачав участь Західньої Німеччини в західньому бльоці (30 серпня 1954). Між Англією і Францією з одного боку та ЗДА з другого взаємини були дуже напружені у зв'язку з англо-французькою воєнною виправою проти Єгипту в жовтні 1956 р. Між Францією і Західньою Німеччиною існував затяжний спір у зв'язку з Зарщиною, який закінчився остаточно аж 1 січня 1957 року, коли ця провінція вернулась до складу Німеччини. Три роки триває конфлікт між Англією, Грецією і Туреччиною в зв'язку з островом Кипром, а найновішим дисонансом є мариво господарської війни між 6 ма державами т. зв. Спільного господарського ринку та 11-ма державами Господарської спільноти під проводом Англії. Англія, ЗДА й інші члени НАТО протягом чотирьох років нерадо дивляться на політику Франції в Альжирі, де вона тримає півмільйона вояків, що повинні б стояти на західньо-европейському континенті. Проте, всі ці й чимало інших спорів, що захмарюють західній політичний овид, все ж не захитали політичної і військової єдности НАТО.

Це головний і найважливіший висновок із великої конференції міністрів закордонних, військових, господарських і фінансових справ 15-ох держав НАТО, яка офіційно відбувалась від вівтірка 16-го до четверга 18-го грудня ц. р., а насправді — від неділі 14 го ц. м., коли то почався в Парижі з'їзд міністрів, із державним секретарем Дж. Ф. Доллесом у проводі. Назверхніми проявами цієї конференції були комунікат ЗДА, Англії, Франції і Західньої Німеччини, в якому відкинено пляни Хрущова про перетворення західнього Берліну на „вільне місто", і кінцева заява всіх членів НАТО відперти одностайно кожну совєтську аґресію всіми силами, якими розпоряджає цей бльок, включно з атомовою зброєю. У цьому заключному комунікаті, прийнятому наприкінці Паризької конференції, стверджується, що „країни Північно-Атлантійського пакту не подадуться ні під яким тиском погроз". Водночас подано до відома схвалену постанову про скріплення власних оборонних збройних сил, головно в ділянках атомової, ракетної та летунської зброї а також щодо т. зв. конвенціональних родів збройних сил. За пресовими інформаціями — генерал Лоріс Норстед здобув перемогу, переконавши учасників конференції сухими цифрами про взаємовідношення сил бльоку НАТО і комуністичних держав із т. зв. Варшавського пакту (Совєтів і їх сателітів) в конечності підвищити число теперішніх дивізій НАТО з 17-ох щонайменше до 30-ох. Разом з тим переведено розмови про влаштування ракетних баз в Европі, при чому Англія і Італія на це вже погодились.

З усіх інформацій про Паризьку конференцію виходить недвозначно, що коли Нікіта Хрущов сподівався, що в рядах західніх альянтів виникнуть сварки, збентеження і заколот після його останніх погроз і замаху на свободу західнього Берліну, то він грубо розчарувався. Не тільки для міністрів закордонних та військових справ і для шефів штабів, які гремілльно з'їхались до Парижу, але й для кожного рекрута ясно, що концепція „вільного Берліну" в виданні Хрущова позбавила б Захід найдалі на схід висуненої оборонної позиції і була б для нього не тільки морально-політичним, але й стратегічним послабленням, з одночасним скріпленням Совєтів. В цій ситуації і при совєтській впертій нехіті на теперішній Женевській конференції приступити врешті до ділового розгляду технічних способів протидіяння загрозі несподіваної атаки, Захід відповів єдино логічною постановою: збільшити власні збройні сили.

У березні квітні 1959 року, в десятиліття існування НАТО, з'їзд міністрів цієї організації має відбутися в Америці. До того часу виявиться, чи Хрущов продовжуватиме свої провокації, чи „візьме назад". Але ніяка політика Москви Заходові не страшна, поки він зберігатиме свою єдність у свідомості совєтської небезпеки.

ПРОЦЕС ЕРІХА КОХА

Вже дев'ятий тиждень триває у Варшаві великий політичний процес проти колишнього ґавляйтера Східньої Прусії і потім водночас т. зв. райхскомісара України — Еріха Коха. Відбувається цей процес у варшавському воєвідському суді, який обвинувачує Коха не тільки за всі злочини, доконані ним або з його відома на терені Східньої Прусії, але й посередньо за його народовбивчу політику на Україні, що привела до винищення чотирьох мільйонів українців.

Еріх Кох, народжений 1896 року, був одним з найстаріших членів націонал-соціялістичної партії (число його виказки 90) і належав до найближчих співробітників Гітлера. Ув'язнено його випадково щойно в 1946 році на території Західньої Німеччини (англійська зона). Англійський суд у Гамбурзі вирішив видати його Польщі, яка разом із Совєтським Союзом почала вимагати видачі Коха за злочини проти людяности, доконані ним на польських і українських землях. Своєї вимоги видати її Коха Москва не обстоювала, і таким чином Кох опинився в руках поляків, хоч насправді, як це підтверджують деякі часописи, його зараз же перевезено до Москви, де він перебував майже вісім років, пишучи спогади й різного роду еляборати. Щойно після того, як у Москві видобули від Коха все, що большевикам було потрібно знати, Коха передали Варшаві, не зважаючи на те, що головним тереном його злочинної діяльности була Україна і що в Україні були доконані найжахливіші із ініційованих ним злочинів.

Акт обвинувачення записує формально на рахунок Коха загибіль 72,000 поляків в Цехановському та Бялостоцькому округах, вимордування 25,000 жидів у Бялостоцькому ґетті, вивезення 100,000 людей з цих областей до німецьких концтаборів та в'язниць і участь його в рішенні знищити Варшаву в 1944 році (до речі, це знищення відбулося в той час, коли совєтська армія стояла безчинно під Варшавою ,не реаґуючи на німецький терор, що шалів у Варшаві). Крім того, в акті обвинувачення згадується, що на сумлінні Коха, як райхскомісара України, є 4 мільйони вимордуваного населення в Україні, вивезення на примусові роботи двох мільйонів осіб і спричинення шкоди на 200 мільярдів рублів.

Еріх Кох на суді заперечує все це і намагається представити себе цілком невинною людиною, непричетною, а то й ворожою до конкретних актів гітлерівської політики. Увесь час він прикидається хворим і вимагає припинення або бодай відкладення процесу. Характеристичною була його оборонна промова, виголошена ним після відчитання акту обвинувачення. В цій промові Кох представив себе як пацифіста, оборонця християнської віри, ревного економічного діяча і водночас із цим, як випробуваного — від давніх літ — приятеля Москви і прихильника російської концепції в німецькій політиці, а водночас із цим — закеклого ворога англійців, які мовляв, з помсти за економічну конкуренцію, вирішили його знищити і видали . . . полякам.

Не зважаючи на те, що Кох відмовляє варшавському судові компетенції судити його за „українські справи", як і на те, що ні прокуратор, ні трибунал у варшавському процесі не роблять надто великого натиску на злочинну діяльність Коха в Україні, українська проблема домінує над цілим процесом і повертається раз-у-раз то в зізнаннях свідків, то у відчитуваних документах.

Дійсне ставлення Коха до України й українського народу висвітлене в його заявах і промовах, цитованих в акті обвинувачення і пригадуваних свідками. „Ми використаємо цей край (Україну — Н. В.) до кінця, — говорив Кох у своїй промові 5 березня 1943 року в Києві. — Ми — народ панів, який повинен усвідомити, що останній німецький робітник під расовим і біологічним кутом зору вартий в тисячу разів більше, ніж місцеве населення". Це його справжнє ставлення підтверджували також свідки, пригадуючи конкретні факти ,що мали місце за „райхскомісарювання" Еріха Коха — такі, як вирізання українців, поляків і жидів у Здолбунові, Рівному і в селі Сосенки, ліквідація щонайменше 20,000 населення після приїзду Коха до Рівного і багато інших фактів народовбивства. Один із свідків у п'ятому тижні процесу зацитував під час своїх зізнань заяву Коха, виголошену ним 28 вересня 1942 року, в якій він стверджував, що „немає вільної України" і що ціллю німецьких „заходів є не ущасливлювати український нарід, а подбати про те, щоб Україна працювала для Німеччини". „Україна має постачати все те, — гримів тоді Кох, — чого німцям бракує, без огляду на втрати, яких вона зазнає".

Однією з більших сенсацій в дотеперішньому процесі була зааранжована, без ніякого сумніву Москвою, спроба скинути на Коха, а посередньо знову на німців справу Катиня, значить, вимордування кільканадцятьох тисяч польських офіцерів. Для цієї мети стягнено з Німеччини (із Східнього Берліну!) якогось Павля Бредльова ,який ствердив, що він бачив особисто, як польські офіцери працювали під доглядом німецьких вояків над . . . прокладенням каблів біля Смоленська. Але зізнання цього свідка були такі суперечливі, що польський суд мусів покищо зрезиґнувати з обвинувачення Коха ще й за злочин у Катині. Треба думати, що таких спроб „виправдати" Совєтський Союз з катинського злочину буде більше, і не виключене навіть, що й сам Кох буде „підтверджувати" вину . . . німців у цьому злочині.

Коли і як екінчиться процес Коха, покищо невідомо. Найбільш правдоподібно, закінчиться він таким вироком, який унеможливить дальше судження Коха за злочини, заподіяні ним в Україні. Це лежить по лінії інтересів Москви, для якої Кох у винищуванні українського народу був дуже бажаним і вигідним знаряддям.

Н. В.

Улас Самчук

ЩЕ ПРО ДУБИНУ

Знов обдарували мене деякі україномовні органи преси СССР чималою дозою своєрідної уваги, якою колись безперечно займуться психопатологи для вивчання й зрозуміння явища нашого часу, що носить назву Совєти.

„Таваріщі! Я вас харашо панімаю! Но зачєм ви мучаєтє прі етом ето бєдноє, нєвінноє жівотноє — Мєльнічука?" Він же і дубиною за вас махав, і кров на всіх фронтах, очевидно, проливав, і напевно орден Леніна на своїх могутніх грудях носить, і обіцяє в майбутньому зложити свою буйну голову за вас, як казала Кулішева тьотя Мотя, „прекраснне русскіє люді" . . . А ви ще змушуєте його зовсім, як у Крилова, „візжать і рваться", „пихтєть і надуваться", і взагалі силуєте його „сочінять, ругать і врать", тобто грати ролю кльовна, хама і дурня в одній подобі.

„Да, таваріщі! Ето жєстоко!" Тим більше, що все це виходить у нього, як у силуваного вола — кволо, малахольно, не хватає йому лайки, терпцю, постави. Все те саме, завжди та сама платівка, що вже зовсім стерлася. Радив би вам бодай сягнути за лайками в чужі мови або піднести свою у степені, щось на зразок, як „зараза, зараза, зараза!", або зараза в кубі, або ,як це вже ви пробували у випадку Пастернака, замість просто свиня, „більше, ніж свиня", а можна б ще — двічі, тричі свиня, або кабан, або . . . Словом, намагайтеся ,не спіть ,не давайте злим язикам у широкому світі викпивати вас, як нездар, а то навіть як звичайних, вибачте, ідіотів. За вашими засадами коли вже ідіот, то мусить бути справді ультраідіот, а не якесь безглузде горохове страхіття на горобців.

„Буржуазно - націоналістичні брудні листки ще фицькають ногами" — рече ваш блідий трубадур. От бачите! Лише фицькають ,а йому вже чуприна встає, до голови різні лізуть уявлення, різні Галани, різні інтервенції, а що було б, коли б так дійсно щось одного разу поховзнулось? Да! Біда! Ще пара таких „фицькань", і повезете ви свого вірного Моську до будинку божевільних ,а тоді хто заступить вам таку, можна сказати, унікальну „грязь Москви", як сказав би Шевченко.

А взагалі, „тавариші", коли слухати всю ту музику збоку, всі ті ваші гістеричні зойки — видається ділом здохлим. Доба цькування українця на українця, на поляка, на жида, на кожного, хто вам немилий — безповоротно тікає, українець уже збагнув „чия на вас шкура", знає ваші пляни та наміри; ще, правда, тут-там знаходиться пара-друга паранойіків, що готові загрібати своїми руками ваш жар, але і це плем'я на очах вимирає, і чи не прийдеться вам знову вернутися до славутніх часів „Києвлянина", коли то це брудне діло робилося властивими людьми і властивою мовою.

Бо вас, кажу, вже знають. Так. Вас уже знають! Ось нещодавно державний секретар ЗДА Джан Фостер Доллес у одному інтерв'ю висловився: „вони мене лають, бо вони добре знають, що я їх знаю". Ми не займаємо таких високих становищ, як Доллес, але сміємо твердити, що знаємо вас не менше від Доллеса, а саме тому ви на нас так спазматично реаґуєте. Тому та гістерика, та піна, той справді божевільний, дикий рев. Але дарма. Те, що сталося — сталося, написане — написане і його не заговориш ніякими „гаврилами з Полісся", ані іншими цитатами з Бірчака. Правда, як олива, вона завжди випливає наверх.

І знають вас не лише тут, в Америці. Вас знає весь світ від краю до краю, включно з вашими власними громадянами ,які нещодавно переказали новий анекдот, що дуже яскраво характеризує свідомість ваших громадян: „Скажіть, будь ласка, чи це правда, що ми випустили Спутніка?" — запитують совєтські громадяни американських туристів. І нічого дивного. Людей, яких вічно годують неправдою, можна справді обернути у таких, що не віритимуть самі собі.

До речі, бідний великомученик Мельничук хвалиться, що він також махав дубиною. Ну, й що ж . . . Не він перший і не він останній. Таких було у нас чимало. Лев Толстой, що створив цей образ у своєму романі „Війна і мир" мав на увазі русского мужика і його інтереси. Мельничук же твердить, що „народився я в селянській сім'ї на Коломийщині, але не в такій, як та, що виплодила зрадника України, Уласа Самчука". Віримо, віримо! А тому й та толстовська дубина.

І коли він, тобто Мельничук, страшить мене, що там по мені „навіть пес не гавкне", то колись наша свобідна Коломия поставить пам'ятника Мельничукові і напише: „Нашій великій дубині" . . . А щодо того пса — то це вже не точність. Сам же Мельничук це вже заперечив.

ЗАГУБЛЕНИЙ...

Загублений
безповоротно світ
Пливе за вікнами
в позлоті ночі,
Я пальці втомлені
поклала знов на очі,
І вже не жду,
де дружній твій привіт.

Пливе за вікнами
і коле ночі болем
Відірваний
від сплетень власний світ.
Мереживо
непережитих літ,
Тепло долонь,
що не були ніколи.

І вже не світ,
а безлічі світів
Порошать сніг
під мертвим сяйвом неба.
Все, що хотів,
ти ж, власне, не хотів.
Тремтіння серця,
що його не треба.

МАРИНА ПРИХОДЬКО

Ярослав Падох

ПОДАРУНКИ ПІД ЯЛИНКУ

Різдвяний сезон вже у повному розпалі. Висока аж під небо ялина на міській площі, тисячі електричних лямпочок розвішаних по зрубаних і живих ялинках, буря різноманітних кольорових прикрас по вулицях і виставах крамниць — все це пригадує те найзворушливіше свято, яке від ранніх літ до пізньої старости сповнює душу людини дивним чаром і не менш дивною м'якістю. Щаслива людина бажає зробити добро, принести бодай окрушину щастя у життя інших. Що й говорити про своїх близьких чи найближчих — дітей своїх.. І чи не тут криється таємниця тієї прямо фантастичної розтратности, яка веде свій танок весь Різдвяний час.

Але чи кожний подарунок приносить щастя? Чи не маємо коштовних подарунків, які нінащо не здаються, а то й приносять з собою розчарування й досаду?

Ніхто не питає про вартість святочної картки з привітанням і пригадкою про Боже Дитятко „в яслах на сіні". Її вартість не у ній самій, але в пам'яті й доброзичливості тих, що її вислали. Не так буває з подарунками, „ідеальну вартість" яких не можна відділити від їх вартости матеріяльної та від їх практичного застосування. Тому практичність подарунку є звичайно передумовою його вдалости. Не менше значення має також кількість подарунків, зокрема для дітей. Навіть найкращі подарунки втрачають ціну, коли їх забагато. Десять ляльок не принесуть дитині в десять разів більше радости, як одна її перша лялька. Десять візочків не буде дитина возити; десятьма м'ячиками не буде одночасно бавитися.

Тільки подумаймо над цим, і коли ще не рішилися на різдвяний дарунок, підійдімо до його вибору серйозно. Подумаймо над тим, що не всі подарунки мусять обов'язково бути хвилеві, непрактичні, аби лише блискучі; що найкращими подарунками є такі, які розраховані не на одну хвилину, але на довший час, які приносять постійну радість і постійну користь; що Різдвяний час надається зарівно добре не тільки для того, щоб дати своїй чи чужій дитині скоропроминальну радість, але також для того, щоб закласти тривкі основи її щастя на все життя.

Не від сьогодні прийнявся в Америці мудрий звичай складати дітям подарунки у вигляді забезпеченевих грамот. Особливо на хрестинах і під ялинку, у Різдвяний час, тутешні вироблені під господарським оглядом люди користуються асекураційними полісами, як цінними і цінеими подарунками. Особливо надається до цього так звана каледжова, тобто студійна поліса. Вона від ранніх років приготовляє дитині добру майбутність, запевняє їй високу освіту і нерозривно з нею зв'язаний успіх у житті. Тепер, коли середня освіта не забезпечує вже ні легкої, ні цікавішої праці, коли кращі заробітки й стабільність праці стоять у прямій залежності від ступеня освіти, забезпечення високої освіти є питанням засадничого, ключевого значення для дальшої долі дитини.

Це забезпечення дає певність, що забезпечена дитина матиме приготовані гроші на свої високі студії або бодай на започаткування їх у найважливіший, переломовий час, коли після закінчення середньої школи буде рішатися її доля. Ця певність тим цінніша й більша, що, на випадок нещастя з батьком чи іншою особою, яка забезпечила дитину, поліса дитини стає автоматично заплаченою, без ніяких доплат та вкладок. А як молода людина закінчить 18 років життя, вона одержить повну забезпеченеву суму..

Студійне забезпечення — найкраща форма продуктивної ощадности. Придбавши таку полісу для своєї дитини, батьки починають плянове ощаджування дрібних грошових сум на велику ціль — забезпечення своїй дитині високої освіти. Це забезпечення дійсно повне й дійсно певне. Воно запевнить дитині кошти студій однаково, чи її батьки житимуть, чи ні. Ось історія, яка трапилася одній нашій родині в недалекому минулому в цім краю.

У місті С., одного із східніх стейтів, жила велика родина нових пришельців до цього краю. Троє дітей у віці від 4 до 13 років були забезпечені в Українськім Народнім Союзі, без забезпечення залишилося тільки двоє молодших, півтора- і піврічна діти. Троє старших дітей були забезпечені студійною грамотою. Їх батько, молодий чоловік, який ще не дійшов сороківки, зволікав із забезпеченням молодших дітей, хоч місцевий відділовий секретар УНСоюзу настоював на тому, щоб він виконав свій обов'язок супроти них, так, як він виконав його супроти старших дітей. Батько відкладав, аж одного дня було вже запізно. Його не стало внаслідок нещасливого випадку на шляху до праці. І так старші діти, покінчивши 18 років, одержать чек на покриття перших видатків за свої високі студії й з певністю закінчать каледжі. А діти молодші ледве чи в той час зможуть вступити до каледжу після ранньої втрати батька.

Непевність нашого життя говорить, щоб батьки не відкладали на пізніше те, що повинно бути виконане негайно. І щоб, плянуючи купно святочних подарунків для своїх дітей, не обмежувалися вони тими, які принесуть радість дітям на одну коротку хвилину, але щоб заготовили для них тривалі подарунки, які запевнили б їм радість і вдоволення з життя у далекій майбутності, подарунки, які промостили б їм шлях у далеке невідоме життя й збудували тверді основи їх життьового успіху. Одним з найбільш надійних засобів для цього є запевнити дітям високу освіту, забезпечивши їх в Українському Народньому Союзі. Че може бути кращий дарунок під ялинку?!

Дм. Андрієвський

НАВКОЛО РОТТЕРДАМУ

(5)

На підставі всіх даних треба уважати, що Полуведько був большевицьким аґентом більшого формату. З його листів і статтей видно, що він мав знання, вправно володів пером, умів здобутись на патос. Він посідав небуденні здібності розбиратись в обставинах і пристосовуватись до них, удавати з себе того, чим він не був. Сумніви й підозри, висловлювані Полуведьком на адресу чи то Хом'яка, чи Валюха, були звичайною грою, яка зміряла до того, щоб відвернути від себе підозру і вбити всякий здогад про зіграність між ними і собою.

Не можна виключити з ґалерії совєтських аґентів, які приклали руку до вбивства полк. Коновальця, також і Івана Івановича, якого я сам не бачив, але про якого оповідають листи Сціборського, оприлюднені Онацьким, що я їх читав уже давніше. Той аґент з'явився на овиді Парижу приблизно в той самий час, що й Хом'як у Бельгії. При тому він натякав, що знає про зносини націоналістів з якимось січовим стрільцем. Тим Іван Іванович давав доказ „всезнайства" ҐПУ, а в той самий час ніби виробляв „алібі" для Хом'яка, аби ми не підозрівали його як підісланого аґента. Адже Іван Іванович не крився, що він є на службі большевиків, і в їх імені звертався до Сціборського. Це була дуже тонка гра, яка вказує, що в особі Івана Івановича маємо до діла з висококваліфікованим аґентом. Таким він виступає і в розмовах з Сціборським, виявляючи не абиякий дипломатичний хист. У тих розмовах він виявляє себе широкопоінформованим, часом дуже еластичним, а часом настирливим, в залежності від обставин, теми і конкретної мети. Зрештою своєю зовнішністю і манерами він відбігав від інших аґентів.

З повищого перегляду дійових осіб Роттердамської трагедії бачимо, що до неї заанґажували большевики різносторонні таланти, людей здібних, різного калібру і кваліфікацій. Коли не вдалась перша спроба з примітивним молодиком, що був висланий до Бельгії, туди вислано колишнього січового стрільця, з відомим минулим, з особистими прикметами, які притягали до нього людей. А в той час до помочі йому дали дипломата, яким був Іван Іванович. Пізніше для помочі Валюхові, перед поворотом до СССР Хом'яка, до Фінляндії вислано Полуведька. Цей також виявився цілком на місці. Для самого акту вбивства треба було людини молодої, відважної, загартованої — і таким був Валюх, комсомолець.

З болем доводиться ствердити, що з чотирьох, які спричинились до смерти полк. Коновальця, щонайменше три були українцями. Національність Івана Івановича лишається невиясненою.

V Тактика підступу

При світлі злочину в Роттердамі стають виразнішими обличчя спричинників трагедії і проглядністими способи діяння совєтських аґентів. Щоб дійти до знищення Голови ПУН, їм треба було насамперед увійти в ближче окруження його, а відтак здобути довір'я самого полк. Коновальця. Для цього вони застосували тактику підступу.

Подаючи відомості про стан речей в Україні, яка щойно вийшла з доби НЕП'у та українізації і входила в добу колективізації, вони були доволі обережні і лише врядигоди намагалися зм'якшити нещастя, що в формі штучного голоду впало на наш край. Натомість вони залюбки відкликались до національних тенденцій і державницького наставлення українських комуністів типу Скрипника. При тому удавали, що наші мають виразне антимосковське і антибольшевицьке наставлення. Щобільше, як Хом'як, так і Валюх, старались показати себе активістами. І так, Хом'як запевняв, що, працюючи в якійсь господарській установі, він сприяв національним елементам і навіть спроневірив якісь гроші тої установи на користь тих елементів, що і поставило його під загрозу та примусило тікати закордон. Він представив Валюха як свого духового вихованця, який провадив національну роботу між комсомольцями.

У своїх заподаннях Хом'як і Валюх часом розходилися, як от, наприклад, щодо ролі Скрипника чи успіхів колективізації. Ба навіть той самий Валюх часом собі суперечив, представляючи Скрипника одного разу „божищем", а іншого разу змальовуючи його мало симпатичними рисами. Ще більші розходження особливо щодо оцінок ситуації в Україні можна було помітити в Хом'яка та Валюха, з одного боку, і Полуведька — з другого. Та ці розходження, на мою думку, були наперед передбачені, щоб не виглядало, що вони між собою порозумілись.

Полуведько на початку нашого листування в січні 1935 року докладно писав мені про „програмно-тактичну роботу всіх підпільних національно-революційних організацій" на Совєтській Україні. Вона видалась мені доволі надуманою. В наступному листі він спинявся докладніше на „Організації Українських Революціонерів", до якої зачислював і себе. Звідси можна було довідатись, що він, згідно з ухвалою тієї організації, вступив був у 1925 р. до компартії, щоб могти ліпше працювати на користь української справи в райвиконкомі. З його заподань виходило, що організація провадила націоналістичну роботу і налічувала десятки тисяч членів, особливо між студентством, мала своїх людей в Академії наук, в різних інститутах. Однак, ворогові вдалося в 1933 р. викрити організацію, ув'язнити багатьох її членів і тим загальмувати на деякий час роботу, — писав він мені. Цей лист Полуведька кінчався проханням „виказати мені допомогу".

Подібні методи в цілі здобуття симпатії полк. Коновальця вживав перед тим і Валюх. Наскільки мені довелося пізнати з оповідань, як також з оприлюднених листів, він запевняв, що в Україні працює широко розгалужена національна організація, очолена Центром, до якої належав і ген. Дубовий. В цім оповіданні, як і в заподаннях Полуведька, була певна частина правди. Виглядає, що в розмовах з полк. Коновальцем Валюх указував на можливість встановлення зв'язку з Центром, ба навіть підпорядкування його Проводові ОУН. Розглядалась перспектива організування закордоном Конґресу Націоналістів за участю представників Центру з України. Є підстави думати, що Валюх, даючи себе до послуг для зв'язку з Центром, намовляв Полковника побувати на Україні, очевидно конспіративно. Однак, все це трималось у таємниці, і Полковник хіба натяками врядигоди згадував про нові перспективи на майбутнє.

Оскільки Хом'як тримався тактовно, остільки Полуведько і Валюх виявляли нахил до інтриги. Я вже згадував про розголошування Полуведьком довірених чи відомих йому справ, з чого поставали непорозуміння між членами ПУН. Здається, ще більшу такого роду гру вів Валюх перед полк. Коновальцем. Він доносив йому те, що чув між членами ОУН, які мешкали в Берліні. Вже тоді існувала в ОУН проблема „старших і молодших", як також „крайовиків і емігрантів". На тім ґрунті виникла т. зв. „ініціятивна група" на чолі з Габрусевичем, про яку мова в публікаціях Онацького і з якої виросла опозиція, що привела до розколу в організації. Того Валюх не міг не помічати і до поглиблення розходжень в лоні ОУН не міг не прикласти своєї руки. В кожному разі завдяки Валюхові та Полуведькові набрало розголосу моє невдоволення з техніки переведеного Грибівським перекинення Павла з Фінляндії. З тою справою зволікано надто довго, і це викликало сумніви щодо нашої доброї волі та наших спроможностей.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Альберта, Канада

Відвідини головного контролера і організатора УНС на Канаду інж. Володимира Коссара. — В об'їздці Західньої Канади, інж. В. Коссар загостив до Калгар 2-го жовтня. 4-го жовтня відбулися сходини членів місцевоо Відділу ч. 500 УНС, на яких був присутнім інж. Коссар, а 5-го жовтня в авдиторії Української Католицької Церкви св. Успіння відбулося Громадське Віче, на якім інж. Коссар виголосив промову про значення і користь Українського Народного Союзу для українців по всьому світу. Під час побуту інж. Коссара в Калгарах вписалося в члени УНС 10 нових членів, а один член збільшив суму асекурації. В приєднуванні нових членів дав велику поміч предсідник місцевого Віділу УНС д-р М. Гладишевський, який цілий час товаришив інж. Коссареві у відвідинах тутешніх українців.

Гостина голови УНО Канади п. М. Плавлюка. — 12-го жовтня відвідав місцеву філію УНО і Відділ УСГ голова УНО Канади п. М. Плавюк. Його стрічали на летовищі голова філії УНО п. М. Масюк, голова Відділу УСГ п. В. Різник, секретар філії УНО і Відділу УСГ п. Д. Гамонів та члени інж. М. Топольницький, п. Сеньшин і п. Семенака. Після обіду відбуто спільне засідання Управ Філії УНО і Відділу УСГ в присутності якраз гостюючого тоді в Калгарах почесного президента УНО Канади п. інж. В. Коссара і прибулого до Калгар гостя п. М. Плавюка, голови УНО. Філія УНО і Відд. УСГ влаштували прийняття. Його розпочав привітанням гостей голова Філії п. М. Масюк. Під час прийняття промовляли почесний президент п. інж. В. Коссар і президент п. М. Плавюк та інші.

Генерал - хорунжий Микола Капустянський в Калгарах. — Ген.-хор. Микола Капустянський прибув до нас в середу, 5-го листопада. Увечері того ж дня влаштовано стрічу Гостя із кореспондентами місцевої англомовної преси, а саме „Келгари Геральд" і „Албертан". Другого дня згадані часописі помістили дуже прихильні звідомлення, а „Албертан" помістив і знимку. За старанням п. В. Барабаша, місцева телевізійна стація подала прихильне повідомлення про гостину генерала в Калгарах, та висвітлила його фотознимку у військовому однострою. В суботу 8-го листопада відбувся в залі УНО Бенкет в честь генерала. Господарем Бенкету був сот. М. Ковальський. В неділю 9-го листопада ген. Капустянський був на Службі Божій в Українській Католицькій Церкві, де відправлено Молебен в наміренні українського народу і Панахиду за поляглих за волю України.

40-ліття Листопадового Чину". — 9-го листопада в залі УНО заходами Філії УНО, Відділу УСГ, Відд. ЛУВ, Осередку СУМ і Юного СУМА, влаштовано при співучасті Гостя пана генерала Капустянського Листопадову Академію.

На Академію зложились ось такі точки: Чоловічий хор ЛВУ і СУМ під управою диригента д-ра Ілярія Чеховського гарно відспівав „Далека Ти, а близька нам, Кохана Вітчино", „Зазвенімо разом, браття" — Воробкевича і „В'язанку стрілецьких пісень" — Гайворонського. Реферат виголосив учасник боїв під Крутами п. Дмитро Гамонів. Хор і мандолінова оркестра Юного СУМ під управою п. Варецького виконали „Старенька мати", „Звізди гаснуть" та „Збудись Україно". Акордіоновий дует „Взяв би я бандуру" виконали члени Юного СУМ Оксана Кащишин і Галя Липська. Акордіоновий квінтет „Вже вечір вечеріє" виконали члени Ю СУМ О. Кащишин, Г. Липська, М. Сахалюк, М. Денис, М. Федьків і М. Соха. Деклямації виконали: „Наш Львів" — М. Модна, „Мій Край" — п-а Л. Шостаківська. Промовляв і п. генерал Капустянський, який візвав присутніх повстанням з місць та однохвилинною мовчанкою вшанувати пам'ять Поляглих. Прекрасна його промова викликала захоплення всіх присутніх.

За влаштування Академії, належиться подяка Управам Відділу УСГ, УНО, ЛВУ, СУМ, Батьківському Комітетові Ю СУМ і всьому Членству згаданих Організацій. З окрема щира подяка Хорам та Мандоліновій Оркенстрі і їхнім неструдженим дириґентам д-рові Чеховському і п-ові Варецькомі. Подяка рівнож всім тим, які причинилися до того, що всі згадані імпрези гарно випали.

Володимир Пука

Дітройт, Миш.

Виступ хору „Дніпро"

Як вже було згадувано в „Свободі", українська громада Дітройту мала нагоду почути чоловічий хор „Дніпро" з Клівленду, який під орудою дириґента О. Е. Садовського мав гостинний виступ на академії Листопадового Зриву. 2-го листопада ц. р.

Нам було цікаво, кого вишле Клівленд, щоб задовільнити вибагливу публіку Дітройту, яка привикла до виступів таких мистецьких одиниць, як славна Капеля Бандуристів, чи молодого ще, але вже популярного хору „Трембіта". Тому, як відкрилася сцена, по залі виповненій тисячою присутніх, понісся шорох здивування, який перемінився в рясні оплески. Вже з першого погляду можна було сказати, що перед нами не якась аматорська збиранина, а здисциплінований хор, в гарних народних строях, з добре підібраною грою красок (всі однаково вишиті сорочки, червоні пояси з золотими торочками, блакитні шаравари і червоні чоботи). Дальшою несподіванкою був склад хору. Сцена була виповнена півсотнею хористів, більшість у віці між 18 — 25, хоч не бракувало й сивоголових „сеньйорів". На сцену вийшов дириґент О. Е. Садовський і понеслася його композиції молитва „Хорал", нескладна мелодією, а так промовляюча до серця. Вже з перших акордів можна судити, що хор добре зіспіваний, певний себе, та вповні під контролею дириґента. Дальшими точками були пісні: За рідний край — Гайворонського; стрілецька в'язанка обробки Садовського; Мій Край — М. Копка; повстанська в'язанка обробки дириґента — Тихий ліс; Косар — Шевченка - Людкевича, та марш „Вставай, Україно" — слова і муз. О. Е. Садовського, фортепіян А. Гнатишин. До двох останніх пісень акомпаніювала п-і Грушкевич з Клівленду.

З особливою майстерністю виконав хор „Тихий ліс", де як і в Хоралі показав опанування пяніссіма і видержливости. В „Косарі" і в марші „Вставай Україно" хор виказав динаміку та опанування форте. На особливу увагу заслуговують баси хору, які вибиваються особливою барвистістю, та тенори (перші), які, хоч не грішать силою, однак визначаються ліричною м'якістю і з легкістю беруть високі позиції.

Хор може похвалитися солістами, яких, мабуть, і Капеля Бандуристів не посоромилася б. В стрілецькій в'язанці бездоганно виконав своє сольо д-р Боднар (баритон), в пісні „Мій край" баритонове сольо виконував Р. Кассараба, який має дуже цінний металевий тембр голосу, однак від якого можна б бажати кращої дикції, а у в'язанці „Тихий ліс" гарно виконав сольо своїм чисто - ліричним тенором інж. Репіховський. Та на цьому, як довідуємося, запас солістів „Дніпра" не вичерпаний. Хор має ще в своєму складі солістів басів інж. Трешньовського та З. Єзерського і тенорів з молодшої ґенерації Ю. Кульчицького та О. Копцюха.

Бурхливі оплески, якими нагороджувала публіка Дітройту хористів і дириґента „Дніпра", та домагання „бісу" доказують, що хор здобув собі симпатії вибагливої дітройської публіки. Іншим хорам „Дніпро" може бути прикладом, що нашу молодь можна зацікавити хоровим мистецтвом, а як хто хотів би довідатися про секрет, як це зробити, нехай звернеться до голови хору „Дніпро" мгр. Гордійчука, а він напевно не відмовить поради. Якраз молодий склад хору та його дотеперішні успіхи дають надію, що при наполегливій праці хор „Дніпро" може добитися поважних успіхів в майбутньому.

О. Чорнобрива

15-річчя „НАШОГО ЖИТТЯ"

В грудні ц. р. минає 15 років, як на американській землі для нашого організованого жіноцтва в СУА появляється журнал „Наше Життя". Правда, перед 15-ти роками це „Наше Життя" вирушило несмілою ходою, яка однак з року на рік кріпшала, щоб сьогодні вже сильним і самопевним маршом вступати в українську ж і н о ч у громаду вільного світу і своїм словом стати на її сторожі.

Сторожити, значить не допустити до порушення існуючого або запляннованого стану. В нашому випадку на сторожі стануло слово, так, оте в „Нашому Житті", бо воно сила, воно все глибоко обдумане і дбайливо вибране, з українських жіночих сердець для таких же душ, з материнських уст українок на рятунок нашого наслідя у чужому світі. Тут слава, біль, страждання і завдання української жінки. Тут зразки жіночої величі культурного світу. І все це в соборницькому дусі, у шляхетній, культурній і мистецькій формі для зростання української духовости нашої жінки у її поході до волі. Оце його сила, незримі янголи українського духа, що сторожать вже 15 років нашу жінку, українську матір — патріотку — українські скарби у вільному світі.

Не бути цьому слову 15 років національним сторожем української жінки, не плисти б йому і далі широкою струєю у її ряди, не бути б тоді і сильній нашій жіночій громаді на американській землі. Вона присхнула б на всі сторони під виразним тиском духових і матеріяльних принад могутнього окруження в нашому модерному часі. І яка була б тоді наша сила у вільному світі?

У 15-річчя появи „Нашого Життя" організоване українське жіноцтво Америки висловлює глибоку п о д я к у основоположникам і всім його редакторкам. Між ними на особливу подяку заслуговує теперішня редакторка, п-ні Лідія Бурачинська, бо завдяки її особливій праці слово „Нашого Життя" впевнено маршує в українську жіночу громаду і стає на її сторожі.

Марія Стефанів

Українська Хроніка

Цікаве й корисне підприємство

(сдо) Невважаючи на непевне економічне становище Арґентини, українське промислове й комерційне життя в Б. Айресі, її столиці, помітно розвивається. Виростають усе нові підприємства, в яких не тільки зростає український капітал, але й українські робочі руки знаходять працю. Хочеми повідомити про створення фабрики косметики „Атіля", що виробляє парфуми, колонські води тощо. Цікаве в тій фабриці головне те, що директором в ній працює інж. Ю. Крохмалюк, наш відомий письменник Юрій Тис, а адміністрація й книговедення спочивають в руках п. Литвиновича, фінансового референта УЦРепрезентації і секретаря дивізійників. Як робітники, і одночасно акціонери фабрики, працюють на фабриці бувші вояки першої дивізії УНА. Як же не привітати постання такого підприємства, що, за нашими відомостями, дуже добре розвивається. Численні відборці радо купують чистенькі пляшинки, наповнені запашною косметикою.

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього
відійшов у вічність
НАШ НАЙДОРОЖЧИЙ і НЕЗАБУТНІЙ
МУЖ і БАТЬКО,

Михайло ТРУШ

Цією дорогою складаю сердечну подяку всім Тим, які відвідали Покійного останньою прислугою, а мені виявили співчутливе, в тій тяжкій хвилині мойого життя.

Щиро дякую Високопреподобним Отцям з Парохії Св. Миколая, за відправлення Панахид та Похоронних Відрав.

Сердечно дякую всім тим, Дорогим Його Приятелям і Друзям, що були ласкаві взяти таку численну участь в Панахидах і Службі Божій, та у відпровадженні Покійного, на місце вічного спочинку.

Горем прибиті:
Дружина — МАРІЯ
Доньки — АННА і СТЕФА
Син — МИХАЙЛО

„Молода Просвіта"
ім. Митр. А. ШЕПТИЦЬКОГО у ФИЛАДЕЛФІЇ
запрошує УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО на

„ПРОСВІТЯНСЬКІ ЮВІЛЕЙНІ РОКОВИНИ"

для відзначення
90-ої РІЧНИЦІ ОСНУВАННЯ
МАТІРНЬОГО Т-ВА „ПРОСВІТА" у ЛЬВОВІ
що відбудуться

в неділю, 28-го грудня 1958 р.
точно о год. 7:00 вечора
в залі КЛЮБУ ГОРОЖАН — 847 Н. Френклін вул.

В програмі, між іншими, виступають:
3) святочною ювілейною доповіддю — б. довголітній містоголова Гол. Виділу Т-ва „Просвіта п. ред. В. МУДРИЙ;
3 хоровими точками: Жіночий хор 10-го Відділу Союзу Українок — під дириґ. п-ні ІРИНИ ЧУМОВОЇ; Дитячий хор української католицької катедральної школи — під дириґ. п. ДУДИ; З інсценізацією, делямаціями та привітами — члени молодечих Організацій (Пласт, СУМА, ОДУМ та „Молода Просвіта").

Проситься все старше Громадянство про якнайчисленнішу участь.
Проситься батьків виcлати дітей на цю імпрезу в народніх строях.
Продаж квитків в кооперативі „БАЗАР".
ПОЧАТОК точно в год. 7:00 вечора.

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ „СЛОВО"

В суботу, 27-го грудня 1958 р.
о 6:00 год. вечора
в залі УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ АМЕРИКИ
(2 E. 79th Street — ріг 5 Еве. 79 вул.)
— відбудеться —

ВЕЧІР СПОГАДІВ
Галини Журби
„Літературний Київ 1917-1920 рр."

Зустрічі і характеристики:
Микита ШАПОВАЛ, Микола ЗЕРОВ, Максим РИЛЬСЬКИЙ, Андрій НІКОВСЬКИЙ, Микола ВОРОНИЙ, Олександер ОЛЕСЬ, Володимир КОРЯК, Юрій НАРБУТ, Павло ТИЧИНА.

Запрошується найширші кола Української Громади.

УВАГА! УВАГА!
НЮ ГЕЙВЕН, ГАРТФОРД і ОКОЛИЦІ!
ВІДДІЛ
УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ
разом із
ВІДДІЛОМ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ
в НЮ ГЕЙВЕНІ, Конн.
— уряджує —

у суботу, 31-го січня 1959 р.
в НОВІЙ ЦЕРКОВНІЙ ЗАЛІ — при 563 George St.

ВЕЛИКІ ЗАПУСТНІ ВЕЧЕРНИЦІ

ПРОСИТЬСЯ СЛІДКУВАТИ ЗА ДАЛЬШИМИ ОГОЛОШЕННЯМИ!
Управа

Український Спортовий Клюб „Січ" — ЕЛИЗАБЕТ, Н. Дж.
— влаштовує —

в середу, дня 31-го грудня 1958 р.

НОВОРІЧНУ СПОРТОВУ ЗАБАВУ

в УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ ДОМІ
214 Fulton Street — Elizabeth, N. J.
Гратиме оркестра — П. КАРУЗО.
БУФЕТ У ВЛАСНОМУ ЗАРЯДІ.
ВСТУП — $1.50
ПОЧАТОК — в год. 9:00 вечора.

Увага! ГЕМПСТЕД і ОКОЛИЦЯ! Увага!

В неділю, 28-го грудня 1958 р.
в залі Української Католицької Церкви
при 709 Фронт вул. в Гемпстеді,
— відбудуться —

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
327 ВІДДІЛУ УНСОЮЗУ „ЗАПОРОЗЬКА СІЧ" в ГЕМПСТЕДІ.

На зборах візьме участь
д-р Ярослав Падох,
головний секретар УНСоюзу,
який виголосить
ДОПОВІДЬ на союзові й загальногромадські теми, п. н.:

„УНСоюз на порозі свого 65-ліття".

Все Членство нашого Відділу зобов'язуємо, а всю українську громаду Гемпстедту й околиці, яка ще не включилася в УНСоюз, запрошуємо до участи в Зборах та доповіді.

ПОЧАТОК — в год. 3:00 по полудні.
Управа 327 Відділу УНСоюзу

УВАГА! НЮАРК, ТРЕНТОН, Н. Дж. БРІДЖПОРТ, Конн. і ОКОЛИЦІ!

Два прекрасні, українські кольорові та звукові ФІЛЬМИ:

УКРАЇНСЬКЕ РІЗДВО
та
ПІСНІ Й ТАНКИ НАД ДНІПРОМ

будуть висвітлені в:

НЮАРКУ, Н. ДЖ.:
ЧЕТВЕР, 25-го ГРУДНЯ 1958 р.
Год. 6:00 вечора
в Українській Централі, — 180 William St.

БРІДЖПОРТІ, КОНН.:
СУБОТА, 27-го ГРУДНЯ 1958 р.
Год. 6:00 і 8:00 вечора
в Українському Народному Домі

ТРЕНТОНІ, Н. ДЖ.:
НЕДІЛЯ, 28-го ГРУДНЯ 1958 р.
Год. 3:00 по полудні
в залі Укр. Греко-Кат. Церкви, при Дуц Еве.

Не забудьте прийти й забрати зі собою своїх дітей, друзів та знайомих!
До ласкавої участи запрошує
„Година Українських Мелодій", вед. Р. МАРИНОВИЧЕМ

Об'єднання
Демократичної Української Молоді
в США
— запрошує —
УКРАЇНСЬКУ МОЛОДЬ та ГРОМАДЯНСТВО
м. НЮ ЙОРКУ й ОКОЛИЦЬ на

ВЕЛИКИЙ НОВОРІЧНИЙ БАЛЬ
(ЗУСТРІЧ НОВОГО 1959 РОКУ)

в середу, 31-го грудня 1958 р.
в CHATEAU GARDENS
105 E. Houston Street at 2nd Avenue
NEW YORK, N. Y.
Грає оркестра — В. БОСОГО.
ПОЧАТОК — год. 9:30 вечора
БУФЕТ. — НЕСПОДІВАНКИ.

В П'ЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
бл. п. сотника
ГРИГОРІЯ ПОЛТАВЧЕНКА
буде відправлена

ПАНАХИДА

в неділю, 28-го грудня 1958 року
в 1:00 год. по полудні
в ПРАВОСЛАВНІЙ ЦЕРКВІ СВ. СОФІЇ
у ШИКАҐО, Ілл.

Проситься всіх Товаришів по Зброї та Приятелів, помолитися в цей день, за Його Душу.

Галина ЛИТВАКІВСЬКА — донька
Д-р А. ЛИТВАКІВСЬКИЙ — зять
НАТАЛКА — внучка

У Н У
при ООЧСУ і СУМА в НЮ ЙОРКУ, Н. Й.
— влаштовує —
в СУБОТУ, 27-го ГРУДНЯ — Год. 6:30 веч.
в Домі Визвольного Фронту — 315 E. 10th St.

ЖИВУ ГАЗЕТУ

Участь беруть:
1. Д-р С. ГАЛАМАЙ: Огляд міжнародніх подій;
2. А. БЕДРІЙ: Україна й Китай;
3. Ред. В. ДАВИДЕНКО: Черговий злочин Москви;
4. І. КЕРНИЦЬКИЙ: З наших буднів. Фейлетон.

Зарошуємо Членів і ширше Громадянство.
Управа

Увага! СТЕЙТ КОННЕКТИКАТ і ОКОЛИЦЯ! Увага!

В неділю, 28-го грудня 1958 р.
о год. 3:00 по полудні
в УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ
500 Hallett Street — Bridgeport, Conn.
— відбудеться —

ТОВАРИСЬКА ЗУСТРІЧ
бувших
УКРАЇНСЬКИХ ВОЯКІВ І ПРИХИЛЬНИКІВ.

В Зустрічі візьмуть участь:
Ген.-пор. Павло ШАНДРУК, командант 1-ої Української Дивізії УНА, д-р Любомир ОРТИНСЬКИЙ, голова Головної Управи Братства 1-ої Української Дивізії УНА.

СПІЛЬНИЙ ОБІД і ТОВАРИСЬКА ГУТІРКА,
в якій займуть слово представники інших Станиць.
Присутність усіх Комбатантів побажана.

ГОСТЯМ РАДІ.
Зголошення просимо слати до дня 26-го грудня 1958 р. на адресу:
Bohdan ZEREBECKYJ
782 Hallett St. — Bridgeport, Conn. Phone: EDison 5-6916

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ДІМ В НЮ ЙОРКУ
уладжує
31 грудня 1958, у власних залях
ЗУСТРІЧ НОВОГО РОКУ

НЕСПОДІВАНКИ,
МИСТЕЦЬКА ПРОГРАМА
ДОБІРНИЙ
ХОЛОДНИЙ І ГАРЯЧИЙ
БУФЕТ
Музика — АМОР Вступ — $3.00
ПОЧАТОК: год. 9:00 веч.

Приймається ОГОЛОШЕННЯ Святочних Побажань у „Свободі"

Адміністрація „СВОБОДИ" повідомляє, що йдучи на зустріч загальним побажанням, вона й в цьому році призначить окремі шпальти збільшеного різдвяного числа на оголошення традиційних святочних привітів і побажань. Ціна оголошень:

1 цаль через 1 шпальту	$ 2.25
1 цаль через 2 шпальти	4.25
2 цалі через 2 шпальти	8.50
3 цалі через 2 шпальти	12.75
4 цалі через 2 шпальти	17.00
5 цалів через 2 шпальти	21.00
6 цалів через 2 шпальти	25.00

Треба сподіватися, що загал нашого громадянства використає цю нагоду, щоб передати свої традиційні побажання та дати про себе знати своїм рідним, приятелям і знайомим навіть в надальших закутинах світу, куди навряд чи звичайна пошта занесла б таку вістку. Великий тираж „СВОБОДИ" та відповідний зміст збільшеного святочного числа надають таким побажанням окремої вартости і значення.

Зголошення святочних побажань, разом з грошовою оплатою, можна надсилати — **найпізніше до 31-го ГРУДНЯ 1958 р.**

Між Вірджінією і Мерилендом закінчилася 173-річна війна за устриці

Мавнт Вернон, Вірджінія. —20-го грудня стейти Вірджінія і Мериленд підписали договір, яким закінчено 173-річну війну, яка з перервами тривала 173 роки, бо почалася вона була ще в 1785 році, коли був виринув спір про права ловити устриці в ріці Потомаці. В 1956 році прийшло було до стрілянини з моторових човнів, і обидва стейти звернулися були до найвищого Суду ЗДА. Згідно з договором із 1785 року обидва стейти мали рівні права в ловлі устриць на ріці Потомак, але від самого початку той договір порушувано, і це спричинювало ворожі акти між цими стейтами. Окрема 6-членна комісія має випрацювати правила ловлі устриць рибалками обох стейтів.

11 осіб згинуло в катастрофі автобуса „Сірий Хорт"

Пуласкі, Теннесі. — Автобус фірми „Сірий Хорт" віз 19 осіб на свята і, виминаючи тягарове авто на мокрій після дощу дорозі, зударився з іншим тягаровим автом, і внаслідок цього загорівся. 11 осіб згинули, деякі попалені не до пізнання. Врятуватися могли тільки ті особи, які сиділи ззаду, між ними і 5 неґрів, які мусять займати задні місця з огляду на сеґреґацію, що зобов'язує в тій околиці. Одна жінка оповідає: „Я, моя донька і три інші особи встигли втекти з автобуса задніми дверми, і зараз після того загорівся віз".

Совєтська шпигунська сітка працює в ЗДА немов під час війни

Вашингтон. — Конгресова Комісія Протиамериканської Діяльности ствердила на основі однорічного слідства, що тепер в ЗДА так енергійно працює совєтська шпигунська сітка, немов би це було під час війни. З тією шпигунською сіткою мають зв'язки совєтські та сателітські дипломати, які перебувають у Вашинґтоні або в Ню Йорку при Об'єднаних Націях. Працюючи в цій країні, ці совєтські аґенти при допомозі шантажу змушують працювати для СССР колишніх громадян комуністичних країн. Комуністи дозволяють деяким людям на виїзд поза залізну заслону, де змушують підписувати заяву про шпигунство в користь комуністів після повороту до ЗДА. Представник ФБІ заявив, що впродовж 18-ох місяців його аґенція мала відомості про 481 шпигунський випадок. Але досі вдалося засудити тільки кільканадцятьох членів цієї шпигунської сітки, бо важко є удовіднити активним шпигунам, що вони є дійсно злочинцями.

● **Бернард Квінлен,** 43 років, 18-го грудня народила 17-ту дитину. Її чоловік, декоратор мешкань, живе в Бостоні, Массачусетс. Це подружжя має вже 10 хлопчиків і 7 донечок.

Папа відвідає в'язниці у Римі

Рим. — Папа Іван XXIII подав до відома, що він відвідає в цьому тижні, безпосередньо після латинського Різдва, в'язниці у Римі. Це перший такий випадок в новітній історії. Можливо, що таке траплялось перед 1870 роком, коли Рим належав до Папської держави, але в ватиканських хроніках не записано цього. Папа зробив свою заяву в розмові з 200 духовниками з парохій у Римі. Папа не сказав, яку саме в'язницю, із трьох, що їх має Рим, він задумує відвідати, але не виключають, що він поїде до всіх трьох. Папа сказав, що він уважає відвідання в'язнів, як „частину своїх обов'язків в характері єпископа Риму". Те саме стосується — заявив він — відвідування хворих по шпиталях та інспекцію всіх римських парохій, що він думає особисто перевести в пізнішому часі. Директор найбільшої в Римі в'язниці признав, що єпископи не потребують окремого дозволу на відвідування в'язниць та що зокрема „єпископ Риму" може явитись туди в кожному бажаному йому часі.

● **На базарі в Міляно,** в Італії, зчинилася паніка, коли чотири слони мандрівного цирку виламалися з вуличного походу і помаршували до будок з ярииною та овочами. Не звертаючи уваги на оклики і удари своїх наглядачів, вони обчистили цілий ряд будок. Власник цирку мусів оплатити поважний рахунок.

ОСИП ТРУСЬ
(Посмертна згадка)

10-го листопада в Клівленді, Огайо, помер на удар серця Осип Трусь. Народився 20-го червня 1895 р. в селі Любіня Велика, пов. Городок, Західня Україна.

До Америки прибув 18-літнім хлопцем і був активним до кінця свого життя. Покійний Осип Трусь був основником Організації Державного Відродження України (ОДВУ) в році 1930 і був його членом до своєї смерти. Був також в рядах Демократичної Січі ім. Дм. Вітовського. Довголітній член УНСоюзу, Відділ 102. Був щирим приятелем молоді, бо приїхавши до Америки молодим хлопцем, зорганізував вечірню українську школу для молодих дітей при церкві св.Петра і Павла.

Теперішня молодь із Пласту користувалася безплатно його площею 10 років. Проф. Леонід Бачинський виголосив прощальну промову і згадав його заслуги. Від ОДВУ прощали його Максим Лазута і мґр. Остап Гук, згадуючи його тиху вдачу і щиру жертвенність для своєї церкви та свого народу.

Похорон відбувся 13-го листопада при великім здвизі народу. Прапори ОДВУ віддали невтомному своєму другові останній салют. Вічна Йому пам'ять.

Родина попросила учасників похорону до заведення М. Колодія на перекуску, де п-і Софія Когут згадала покійного Осипа Труся, його добрі діла, любов до молоді, як він тішився її працею і успіхами, а сумував її невдачами. П-і Софія Когут згадала, що Покійний вибрав собі для свого відходу місяць листопад, а цей місяць є збірковим місяцем для інвалідів. Щоб вшанувати пам'ять Покійного, вона попросила присутніх зложити на інвалідів хто що може. Збіркою зайнялися пані Катерина Попович і Марія Кукіз і зібрали долярів 53,25. Український Золотий Хрест ч. 8. місто квітів на могилу жертвував на інвалідів дол. 10, так що загальна збірка принесла долярів 63. 25. Зібрані гроші переслано через Централю УЗХ до ЗУАДК-у. Всім жертводявцям щира подяка.

Марія Кукіз

● **Колишній мадярський громадянин Пепсер Бекені** 17-го грудня вітав у Ню Йорку на летовищі свого добродія Леслі Кечкемета. Свого часу на Мадярщині Кечкемет допоміг Бекені втекти з тюрми, наражаючи на смертельну небезпеку своє життя. Тепер Бекені, американський громадянин, спровадив до ЗДА свого визволителя.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співласниками 20-ти мільйонового майна організації!

● Р О З Ш У К И ●

Пошукується п. ТЕОДОРА ДОПИВКА, з села Рівня, пов. Ліско, Зах. Україна. Прошу повідомити:
Йосиф ДОПИВКА
127 Silver Street
New Haven, Conn.

Осип Пустельник з Ню Йорку пошукує свого стрийка, ГРИЦЯ ПУСТЕЛЬНИКА, зі с. Лопушанки, пов. Добромиль, пош. Старява, який 1913 року виїхав до Америки і перебував у Ню Йорку. Хто знав би про нього, прошу писати на адресу:
Osyp PUSTELNYK
202 First Avenue
New York 9, N. Y., USA

ТАРЗАН, ч. 4183. Терорист тремтить!

Довідавшися, що незаконний ловець слонів на прізвище Джек Вест, тероризує тубільців, Тарзан вислідив його і швидко заатакував.

— Що тут діється, — запитував мавполюд. — Що криється за цими вибухами?

Але Вест, із лицем мов попіл, тремтячи перед риком велетня, не був здібний до відповіді!